

جمهوری اسلامی ایران

Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

ایزو-آی ای سی

۱۷۰۲۰

تجدید نظر اول

۱۳۹۲

INSO
17020
1st. Revision
Identical with
ISO/IEC 17020:2012
(Second edition)

ارزیابی انطباق - الزامات برای کارکرد انواع
مختلف نهادهای انجام دهنده بازرسی

**Conformity assessment – Requirements for the
operation of various types of bodies
performing inspection**

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

-
- 1- International Organization for Standardization
 - 2 - International Electrotechnical Commission
 - 3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)
 - 4 - Contact point
 - 5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
"ارزیابی انطباق- الزامات برای کارکرد انواع مختلف نهادهای انجام دهنده بازرسی"
(تجدید نظر اول)

<u>رئیس</u>	<u>سمت و/یا نمایندگی</u>
رضایی، رامین (فوق لیسانس مدیریت)	معاون مدیر عامل مرکز تحقیقات صنایع آنفورماتیک
<u>دبیر</u>	
عاصی، پرویز (لیسانس مهندسی مکانیک)	کارشناس استاندارد
<u>اعضاء</u> (اسامی اعضا به ترتیب حروف الفبا)	
ادریسی، شادی (لیسانس بیوشیمی)	معاون مرکز ملی تایید صلاحیت ایران
انصاریان، امیر (لیسانس مهندسی مکانیک)	مدیر فنی شرکت پارسا خدمات تطبیق
اوحدی، افشین (فوق لیسانس مهندسی کشاورزی)	کارشناس ارشد مرکز ملی تایید صلاحیت ایران
باقری، مهناز (فوق لیسانس شیمی)	کارشناس ارشد مرکز ملی تایید صلاحیت ایران
پور حسن، هادی (لیسانس مهندسی صنایع)	کارشناس ارزیابی مرکز استاندارد مرکز دفاعی
تازیکه، حمید (فوق لیسانس مهندسی متالورژی)	مدیر عامل شرکت جوش فرآیند کنترل
تجلی، سیامک (فوق لیسانس مهندسی صنایع)	مدیر تضمین کیفیت شرکت سازه کیفیت پایدار

کارشناس استاندارد	جنگی جوشقان، نازنین (فوق لیسانس مدیریت اجرایی)
مدیر تضمین کیفیت شرکت مهندسی صنعتی فهامه	جهانگیری، علی (لیسانس مهندسی صنایع)
کارشناس شرکت بازرسی فنی ناظران دقیق آرمان	جهانی، شهلا (لیسانس مهندسی کشاورزی)
مدیر اعتبار دهی مرکز استاندارد دفاعی	خیری، محمد (فوق لیسانس مهندسی متالورژی)
مدیر تضمین کیفیت شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران	رحیمی نجات، منصوره (فوق لیسانس مهندسی سیستم ها)
مدیر عامل شرکت مهندسی و بازرسی فنی ایکا	روحانی، موسی الرضا (لیسانس مهندسی مکانیک)
کارشناس مرکز ملی تایید صلاحیت ایران	روح بخشان، سامان (فوق لیسانس مهندسی مکانیک)
مدیر مهندسی شرکت بازرسی مهندسی اندیشه	رهی، حمید رضا (لیسانس مهندسی نفت- طراحی فرآیندهای)
رییس گروه مرکز ملی تایید صلاحیت ایران	سهیلی، ثریا (فوق لیسانس مدیریت دولتی)
مدیر عامل شرکت بازرسی فنی ناظران دقیق آرمان	شهمیری، ثمین (لیسانس مدیریت صنعتی)
مدیر تضمین کیفیت شرکت بازرسی فنی فلات پژوهاک	صدیقی شیرازی، مریم (لیسانس مدیریت صنعتی)

مدیر عامل شرکت پایش گستران پیشرو	صوفی زاده، علیرضا (دکتری مواد- جوشکاری)
مدیر عامل شرکت مشاوران پیشرو کیفیت جهان	عرفانیان تقوایی، علیرضا (لیسانس شیمی کاربردی)
مدیر سیستم‌ها و روش‌ها- شرکت سیستم کیفیت فنون	عسگر، مریم (فوق لیسانس مدیریت صنعتی)
مدیر تضمین کیفیت شرکت مهندسی و بازرسی فنی ایکا	علیوندی، آرتمیس (لیسانس مهندسی کامپیوتر)
کارشناس پژوهشکده سیستم‌های پیشرفته صنعتی	غنی، سید شایان (لیسانس مهندسی مکانیک)
کارشناس مرکز ملی تایید صلاحیت ایران	گرامی، الهام (لیسانس مهندسی نساجی)
مدیر عامل شرکت پیشتازان نوآوری در توسعه ایران (پنتا)	موسوی، سید مهدی (فوق لیسانس مهندسی مکانیک)
مدیر کیفیت و آموزش شرکت خدمات کیفیت آریا اس جی اس	موسوی میر کلایی، معصومه (لیسانس شیمی کاربردی)
مدیر عامل شرکت گروه کارشناسان ایران	مهتاب روشن، علی (فوق لیسانس مهندسی مکانیک)
مدیر تضمین کیفیت شرکت بازرسی فنی ایرانیان	نخعی، محمد حسن (فوق لیسانس مهندسی صنایع)
رییس گروه مرکز ملی تایید صلاحیت ایران	نیکخو، نادیا (فوق لیسانس بیو شیمی)

مدیر بازرسی و خدمات فنی شرکت فولاد خوزستان

ولی اللهی، نورالدین
(لیسانس مهندسی مکانیک)

مدیر تضمین کیفیت شرکت گروه کارشناسان ایران

هدوی، رزا
(لیسانس مهندسی متالورژی)

فهرست مندرجات

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
ب	آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران
ج	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
ط	پیشگفتار
ی	مقدمه
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ مراجع الزامی
۱	۳ اصطلاحات و تعاریف
۳	۴ الزامات عمومی
۳	۱-۴ بی طرفی و استقلال
۴	۲-۴ محرمانگی
۵	۵ الزامات ساختاری
۵	۱-۵ الزامات اداری
۶	۲-۵ سازمان و مدیریت
۶	۶ الزامات منابع
۶	۱-۶ کارکنان
۸	۲-۶ تسهیلات و تجهیزات
۱۱	۳-۶ واگذاری کار به پیمانکاران فرعی
۱۱	۷ الزامات فرآیندی
۱۱	۱-۷ روش ها و روش های اجرایی
۱۳	۲-۷ جایجایی موردها و نمونه ها برای بازرسی
۱۴	۳-۷ سوابق بازرسی
۱۴	۴-۷ گزارش های بازرسی و گواهینامه های بازرسی
۱۵	۵-۷ شکایات و درخواست های رسیدگی مجدد
۱۵	۶-۷ فرآیند شکایات و درخواست های رسیدگی مجدد
۱۶	۸ الزامات سیستم مدیریت
۱۶	۱-۸ گزینه ها
۱۷	۲-۸ مستندات سیستم مدیریت (گزینه الف)
۱۷	۳-۸ کنترل مدارک (گزینه الف)
۱۸	۴-۸ کنترل سوابق (گزینه الف)

۱۸	۵-۸	بازنگری مدیریت (گزینه الف)
۱۹	۶-۸	ممیزی های داخلی (گزینه الف)
۲۰	۷-۸	اقدامات اصلاحی (گزینه الف)
۲۰	۸-۸	اقدامات پیشگیرانه (گزینه الف)
۲۲		پیوست الف (الزامی): الزامات استقلال برای نهادهای بازرسی
۲۴		پیوست ب (اطلاعاتی): موارد اختیاری در گزارش ها و گواهینامه های بازرسی
۲۵		منابع مورد استفاده

پیشگفتار

استاندارد ایران- ایزو- آی ای سی ۱۷۰۲۰ با عنوان " الزامات برای کارکرد انواع مختلف نهادهای انجام دهنده بازرسی " برای نخستین بار در سال ۱۳۸۱ منتشر شد. این استاندارد بر اساس پیشنهادات رسیده و تایید کمیسیون های مربوط برای اولین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت و دراجلاس کمیته ملی استاندارد مدیریت کیفیت مورختصویب شد. اینک این استاندارد به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ به عنوان استاندارد ملی منتشر می شود.

این استاندارد جایگزین استاندارد ایران- ایزو- آی ای سی ۱۷۰۲۰ سال ۱۳۸۱ می شود. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارایه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدید نظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

این استاندارد ملی بر مبنای استاندارد بین المللی زیر تدوین شده و معادل آن به زبان فارسی است :

ISO/IEC 17020: 2012 Conformity assessment- Requirements for the operation of various types of bodies performing inspection

مقدمه

این استاندارد با هدف ترویج اعتماد به نهادهای انجام دهنده خدمات بازرسی تدوین شده است. نهادهای بازرسی ارزیابی‌ها را به نیابت از کارفرمایان خصوصی، سازمان‌های مادر خود، یا مراجع ذی صلاح با هدف فراهم کردن اطلاعات درباره‌ی انطباق موردهای تحت بازرسی با مقررات، استانداردها، مشخصات، طرح‌های بازرسی یا قراردادهای انجام می‌دهند. شاخص‌های بازرسی شامل موضوع‌های مورد بررسی کمیت، کیفیت، ایمنی، مناسب برای مقاصد، و تداوم برآورده شدن ضرورت ایمنی تاسیسات یا سیستم‌های در حین کار می‌باشد. الزامات عمومی که این نهادها ملزم به انطباق با آن‌ها هستند برای این که خدمات آن‌ها توسط کارفرمایان و نیز مراجع ذی صلاح نظارت‌کننده پذیرفته شوند، در این استاندارد گرد آمده‌اند.

این استاندارد فعالیت‌های نهادهای بازرسی‌کننده که کار آنها می‌تواند شامل بررسی مواد، محصولات، تاسیسات، کارخانجات، فرآیندها، روش‌های اجرایی کار یا خدمات باشد و تعیین انطباق آنها با الزامات و گزارش دهی بعدی نتایج این گونه فعالیت‌ها به کارفرمایان و در صورت لزوم، به مراجع ذی صلاح را در بر می‌گیرد. بازرسی می‌تواند مربوط به تمام مراحل در طول دوره مطرح بودن این مورد‌ها، از جمله مرحله طراحی باشد. چنین کاری معمولاً نیازمند به کارگیری قضاوت حرفه‌ای (اظهار نظر تخصصی) حین انجام بازرسی، به ویژه هنگام ارزیابی انطباق با الزامات عمومی است.

این استاندارد را می‌توان به عنوان یک مدرک در بردارنده الزامات برای تایید صلاحیت یا ارزیابی همترازی یا سایر ارزیابی‌ها به کار گرفت.

این مجموعه الزامات می‌تواند در هنگام کار برد در بخش‌های ویژه تفسیر گردد.

فعالیت‌های بازرسی می‌تواند با فعالیت‌های آزمون و گواهی کردن در جایی که این گونه فعالیت‌ها ویژگی‌های مشترک دارند، هم پوشانی داشته باشد. با این وجود، یک اختلاف مهم آن است که بسیاری از انواع بازرسی مستلزم قضاوت حرفه‌ای برای تعیین پذیرش مطابق با الزامات عمومی می‌باشند، به این دلیل نهاد بازرسی‌کننده نیازمند به صلاحیت لازم برای انجام کار است.

بازرسی می‌تواند فعالیتی باشد که در فرآیندی وسیع‌تر جای دارد. برای مثال، بازرسی را می‌توان به عنوان یک فعالیت بازبینی (سوورویانس) در یک طرح گواهی محصول به کار گرفت. بازرسی می‌تواند فعالیتی مقدم بر حفظ و نگهداری^۱ واقع شود یا صرفاً اطلاعاتی درباره‌ی مورد تحت بازرسی بدون تعیین انطباق با الزامات را فراهم کند. در این گونه موارد، ممکن است تفسیر بیشتری مورد نیاز باشد.

طبقه بندی نهادهای بازرسی‌کننده به نوع الف، ب یا پ به طور ضروری معیاری برای میزان استقلال آن‌ها است. استقلال قابل اثبات یک نهاد بازرسی‌کننده می‌تواند اعتماد بهره‌گیرندگان از خدمات این نهاد را نسبت به توانایی نهاد برای انجام کار بازرسی از نظر بی طرفی تقویت کند.

در این استاندارد قالب های فعلی زیر استفاده شده اند :

- "باید"^۱ نشان دهنده یک الزام است
- "بایستی"^۲ نشان دهنده یک توصیه است
- "امکان دارد"^۳ نشان دهنده یک اجازه است
- "می تواند"^۴ نشان دهنده یک امکان یا یک قابلیت است.

-
- 1- Shall
 - 2- Should
 - 3- May
 - 4- Can

ارزیابی انطباق- الزامات برای کارکرد انواع مختلف نهادهای انجام دهنده بازرسی

۱ هدف و دامنه کاربرد

این استاندارد شامل الزامات برای صلاحیت نهادهای انجام دهنده بازرسی و همچنین بی طرفی^۱ و انسجام^۲ در فعالیت های بازرسی آن ها می باشد. الزامات تعیین شده در این استاندارد در مورد نهادهای بازرسی نوع الف، ب و پ و برای هر مرحله از بازرسی کاربرد دارد. یادآوری- مراحل بازرسی شامل طراحی، بررسی نوع^۳، بازرسی اولیه، بازرسی در حین کار^۴ یا بازبینی^۵ می باشد.

۲ مراجع الزامی

استاندارد ارجاع شده در زیر برای بکارگیری این استاندارد ضرورتی اجتناب ناپذیر دارد. در مورد مدارکی که با ذکر تاریخ انتشار به آنها ارجاع می شود فقط ویرایش قید شده آن مدرک معتبر است. در مورد مدارکی بدون ذکر تاریخ انتشار به آنها ارجاع می شود، آخرین ویرایش مدارک ارجاع شده (از جمله هر گونه اصلاحیه های آن) معتبر است. استاندارد ایران- ایزو- آی ای سی ۱۷۰۰۰، سال ۱۳۸۷، ارزیابی انطباق- واژگان و اصول عمومی

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات و تعاریف مذکور در استاندارد ایران- ایزو- آی ای سی ۱۷۰۰۰ و ادامه به کار رفته است.

۱-۳

بازرسی

بررسی محصول (۲-۳)، فرآیند (۳-۳)، خدمت (۴-۳)، یا تاسیسات یا طراحی آنها و تعیین انطباق آن ها با الزامات مشخص شده یا الزامات عمومی بر مبنای قضاوت حرفه ای (اظهار نظر تخصصی).
یادآوری ۱- بازرسی از فرآیندها می تواند شامل بازرسی از اشخاص، تسهیلات، فناوری یا روش ها باشد.
یادآوری ۲- روش های اجرایی یا برنامه های بازرسی می تواند بازرسی را تنها محدود به بررسی کند.
یادآوری ۳- برگرفته شده از تعریف بند ۴-۳ ایران- ایزو- آی ای سی ۱۷۰۰۰.
یادآوری ۴- اصطلاح "مورد"^۶ بکارگرفته شده در این استاندارد شامل محصول، فرایند، خدمت یا تاسیسات، بر حسب مناسبت می باشد.

-
- 1- Impartiality
 - 2- Consistency
 - 3- Type examination
 - 4- In-service
 - 5- Surveillance
 - 6-Item

۲-۳

محصول

ماحصل یک فرآیند.

یادآوری ۱- در استاندارد ایران- ایزو ۹۰۰۰ چهار نوع کلی محصول به شرح زیر وجود دارد :

- خدمات (برای مثال: حمل و نقل)(به تعریف در بند ۳-۴ رجوع شود)
 - نرم افزار (برای مثال: برنامه رایانه ای، فرهنگ لغات)
 - سخت افزار (برای مثال: قطعات مکانیکی موتور)
 - مواد فرآیند شده (برای مثال: روغن های روان کننده)
- بسیاری از محصولات متشکل از اجزایی هستند که متعلق به انواع کلی مختلفی از محصول می باشند. این که یک محصول، خدمت، نرم افزار، سخت افزار یا مواد فرآیند شده نامیده شود به جزء غالب آن بستگی دارد.
- یادآوری ۲- محصولات شامل حاصل فرآیندهای طبیعی، از قبیل رشد گیاهان و شکل گیری سایر منابع طبیعی هستند.
- یادآوری ۳- برگرفته شده از تعریف بند ۳-۳ ایران- ایزو- آی ای سی ۱۷۰۰۰.

۳-۳

فرآیند

مجموعه فعالیت های مرتبط با هم یا متعامل که دروندادها را به بروندادها تبدیل می کند.

یادآوری- برگرفته شده از تعریف بند ۳-۴-۱ ایران- ایزو ۹۰۰۰.

۴-۳

خدمت

خدمت ماحصل حداقل یک فعالیت است که الزاما در فصل مشترک بین تامین کننده و مشتری انجام می گیرد و عموما ناملموس است.

یادآوری ۱- ارایه یک خدمت ممکن است مثلا شامل موارد زیر باشد :

- فعالیت انجام گرفته بر روی محصول عرضه شده توسط مشتری (مانند خودرویی که باید تعمیر شود)
 - فعالیت انجام گرفته بر روی محصول غیرملموس عرضه شده توسط مشتری (مانند اطلاعات ارایه شده برای تنظیم اظهارنامه مالیاتی)
 - تحویل یک محصول غیرملموس (مانند اطلاع رسانی در زمینه انتقال دانش)
 - ایجاد شرایط محیطی مناسب برای مشتری (مثلا در هتل ها و رستوران ها).
- یادآوری- برگرفته شده از تعریف بند ۳-۴-۲ یادآوری ۲ ایران- ایزو ۹۰۰۰.

۵-۳

نهاد بازرسی

نهادی که بازرسی(۳-۱) را به اجرا می گذارد.

یادآوری- نهاد بازرسی می تواند یک سازمان یا بخشی از یک سازمان باشد.

۶-۳

سیستم بازرسی

مقررات، روش های اجرایی و مدیریتی برای انجام بازرسی.

یادآوری ۱- یک سیستم بازرسی می تواند در سطح بین المللی، منطقه ای، ملی یا در سطوح پایین تر از ملی اجرا گردد.

یادآوری ۲- برگرفته شده از تعریف بند ۲-۷ ایران- ایزو- آی ای سی ۱۷۰۰۰.

۷-۳

طرح بازرسی

سیستم بازرسی (۳-۶) که در آن الزامات مشخص شده، مقررات و روش های اجرایی خاص کاربرد دارد.

یادآوری ۱- طرح های بازرسی می تواند در سطح بین المللی، منطقه ای، ملی یا در سطوح پایین تر از ملی اجرا گردد.

یادآوری ۲- گاهی نیز به طرح ها تحت عنوان "برنامه ها" ارجاع داده می شود.

یادآوری ۳- برگرفته شده از تعریف بند ۲-۸ ایران- ایزو- آی ای سی ۱۷۰۰۰.

۸-۳

بی طرفی

وجود عینیت است.

یادآوری ۱- عینیت بدین معنی است که تضاد منافی وجود ندارد یا حل و فصل شده است تا این که تاثیر نامطلوب بعدی بر فعالیت های نهاد بازرسی نداشته باشد.

یادآوری ۲- سایر اصطلاحاتی که در بیان عنصر بی طرفی مفیدند عبارتند هستند از: استقلال، عاری بودن از تضاد منافع، عاری بودن از گرایش، فقدان پیش داوری، عدم جانبداری، منصف بودن، داشتن فکر باز، برخورد یکسان، عدم وابستگی، توازن.

۹-۳

درخواست رسیدگی مجدد

درخواستی که توسط تامین کننده مورد "بازرسی" به منظور بررسی مجدد به یک نهاد بازرسی که تصمیم مربوط به آن "مورد" را اتخاذ نموده است، داده می شود.

یادآوری- برگرفته شده از تعریف بند ۶-۴ ایران- ایزو- آی ای سی ۱۷۰۰۰.

۱۰-۳

شکایت

بیان نارضایتی بغیر از درخواست رسیدگی مجدد که توسط هر فرد یا سازمان به نهاد بازرسی در ارتباط با فعالیت های آن نهادی که انتظار پاسخ از آن می رود، ابراز می شود.

یادآوری- برگرفته شده از تعریف بند ۶-۵ ایران- ایزو- آی ای سی ۱۷۰۰۰.

۴ الزامات عمومی

۱-۴ بی طرفی و استقلال

۱-۱-۴ فعالیت های بازرسی باید بی طرفانه انجام پذیرد.

۲-۱-۴ نهاد بازرسی باید مسوول بی طرفی فعالیت های بازرسی خود باشد و نباید اجازه دهد فشارهای تجاری، مالی یا سایر فشارها، بی طرفی را به مصالحه بگذارد.

۴-۱-۳ نهاد بازرسی باید بطور مداوم احتمال خطرهای^۱ مرتبط با بی طرفی خود را شناسایی کند. این شناسایی باید شامل احتمال خطرهای ناشی از فعالیت ها یا ارتباط نهاد بازرسی یا روابط کارکنانش باشد. هر چند چنین روابطی ضرورتاً نشانگر احتمال خطری برای بی طرفی نهاد بازرسی نمی باشد.

یادآوری- رابطه ای که بی طرفی نهاد بازرسی را تهدید می کند می تواند مبتنی بر مالکیت، حاکمیت، مدیریت، کارکنان، منابع مشترک، تامین مالی، قرارداد ها، بازاریابی (از جمله نشان تجاری سازی^۲)، و پرداخت کارمزد فروش یا سایر محرک ها برای ارجاع کارفرمایان جدید و همانند این ها، باشد.

۴-۱-۴ چنانچه احتمال خطری نسبت به بی طرفی شناسایی شد، نهاد بازرسی باید بتواند نحوه حذف یا به حداقل رساندن احتمال خطر را نشان دهد.

۴-۱-۵ نهاد بازرسی باید دارای تعهد مدیریت رده بالا نسبت به بی طرفی باشد.

۴-۱-۶ نهاد بازرسی باید تحت شرایطی که خدمات خود را ارائه می نماید، در حد الزام شده استقلال داشته باشد. بنا به این شرایط، نهاد باید حداقل الزامات تصریح شده در پیوست الف را به شرح زیر برآورده کند.

الف) نهاد بازرسی ارائه دهنده بازرسی های شخص ثالث^۳ باید الزامات نوع الف در بند الف-۱ (نهاد بازرسی شخص ثالث) را برآورده کند.

ب) نهاد بازرسی ارائه دهنده بازرسی های شخص اول، بازرسی های شخص دوم یا هر دوی آن ها، که بخش جداگانه و قابل شناسایی از یک سازمان دست اندرکار در طراحی، تولید، تامین، نصب، استفاده یا نگهداری موردهای تحت بازرسی را تشکیل می دهد و فقط تامین کننده خدمات بازرسی به سازمان مادر^۴ است (نهاد بازرسی درون سازمانی^۵) باید الزامات نوع ب در بند الف-۲ را برآورده کند.

پ) نهاد بازرسی ارائه دهنده بازرسی های شخص اول، بازرسی های شخص دوم یا هر دوی آن ها که بخش قابل شناسایی ولی نه لزوماً جداگانه از یک سازمان دست اندرکار در طراحی، تولید، تامین، نصب، استفاده یا نگهداری موردهای تحت بازرسی را تشکیل می دهد و خدمات بازرسی به سازمان مادر خود یا سایر طرف ها یا هر دوی آن ها را تامین می کند، باید الزامات نوع پ در بند الف-۳ را برآورده کند.

۴-۲ محرمانگی^۶

۴-۲-۱ نهاد بازرسی باید مسوولیت مدیریت کلیه اطلاعات کسب یا ایجاد شده در طی انجام فعالیت های بازرسی را از طریق تعهدات حقوقی قابل اجرا بپذیرد. نهاد بازرسی باید پیش از مبادرت به قراردادادن اطلاعات در حوزه عمومی^۷، کارفرما را مطلع کند. بجز اطلاعاتی که کارفرما در دسترس عموم قرار می دهد، یا وقتی

- 1- Risks
- 2- Branding
- 3- Third party
- 4- Parent organization
- 5- In-house
- 6- Confidentiality
- 7- Public domain

که بین نهاد بازرسی و کارفرما توافق شده است (برای مثال: به منظور پاسخگویی به شکایات)، کلیه اطلاعات دیگر اطلاعات دارای حقوق انحصاری^۱ محسوب شده و باید محرمانه تلقی شود. **یادآوری-** تعهدات حقوقی قابل اجرا می تواند برای مثال توافقات قراردادی باشد.

۴-۲-۲ زمانی که نهاد بازرسی طبق قانون ملزم یا طبق تعهدات قراردادی مجاز به انتشار اطلاعات محرمانه شده باشد، کارفرما یا شخص ذیربط باید از اطلاعات ارایه شده مطلع شود، مگر آن که بوسیله قانون منع شده باشد.

۴-۲-۳ اطلاعاتی که درباره ی کارفرما از منابع دیگر به غیر از کارفرما (برای مثال: شکایت کننده، مراجع نظارتی) کسب شده باشد باید به عنوان محرمانه تلقی گردد.

۵ الزامات ساختاری

۵-۱ الزامات اداری

۵-۱-۱ نهاد بازرسی باید شخصیت حقوقی^۲ یا بخش تعیین شده ای از یک شخصیت حقوقی باشد، به طوری که برای کلیه فعالیت های بازرسی خود مسوولیت قانونی داشته باشد. **یادآوری-** یک نهاد بازرسی وابسته به دولت بر مبنای وضعیت دولتی خود یک شخصیت حقوقی در نظر گرفته می شود.

۵-۱-۲ یک نهاد بازرسی که بخشی از یک شخصیت حقوقی دست اندرکار در فعالیت هایی بجز بازرسی است باید در درون آن شخصیت حقوقی قابل شناسایی باشد.

۵-۱-۳ نهاد بازرسی باید مستنداتی داشته باشد تا فعالیت هایی که برای آنها صلاحیت دارد را شرح دهد.

۵-۱-۴ نهاد بازرسی باید به منظور پوشش مسوولیت های قانونی ناشی از کار خود تمهیدات کافی فراهم کند (برای مثال: بیمه یا پس اندازها). **یادآوری-** مسوولیت قانونی می تواند طبق قوانین ملی بر عهده دولت یا سازمانی که نهاد بازرسی بخشی از آن را تشکیل می دهد، باشد.

۵-۱-۵ نهاد بازرسی باید مستنداتی داشته باشد که در آن شرایط قراردادی که طبق آن خدمات بازرسی را ارایه می کند شرح دهد، مگر در مواردی که خدمات بازرسی به شخصیت حقوقی ارایه شود که نهاد بازرسی بخشی از آن است.

1- Proprietary information

2- Legal entity

۵-۲ سازمان و مدیریت

۵-۲-۱ نهاد بازرسی باید به گونه ای ساختاردهی^۱ و مدیریت گردد تا بی طرفی آن حفظ شود.

۵-۲-۲ نهاد بازرسی باید به گونه ای سازماندهی و مدیریت شود تا نهاد را در حفظ قابلیت انجام فعالیت‌های بازرسی خود توانمند سازد.

یادآوری- طرح های بازرسی^۲ می تواند الزام کند که نهاد بازرسی در تبادل تجربه فنی با سایر نهادهای بازرسی به منظور حفظ قابلیت ها مشارکت داشته باشد.

۵-۲-۳ نهاد بازرسی باید مسوولیت ها و ساختار گزارش دهی در سازمان را تعیین و مدون کند.

۵-۲-۴ هرگاه نهاد بازرسی بخشی از یک شخصیت حقوقی باشد که فعالیت های دیگری انجام می دهد، ارتباط اینگونه فعالیت ها و فعالیت های بازرسی باید تعیین شود.

۵-۲-۵ نهاد بازرسی باید فرد یا افرادی را به عنوان مدیر یا مدیران فنی در اختیار داشته باشد که مسوولیت کلی برای اطمینان از این که فعالیت های بازرسی مطابق با این استاندارد انجام می شوند را بر عهده داشته باشند.

یادآوری- فرد انجام دهنده این شغل همیشه دارای عنوان مدیر فنی نیست.

فرد یا افراد انجام دهنده این شغل باید واجد صلاحیت فنی و تجربه ی عملیاتی در نهاد بازرسی باشد. هرگاه نهاد بازرسی بیش از یک مدیر فنی داشته باشد، مسوولیت های خاص هر یک از مدیران باید تعیین و مدون شود.

۵-۲-۶ نهاد بازرسی باید فرد یا افرادی را منصوب نماید که در غیاب هر مدیر فنی به جانشینی از او مسوول فعالیت های بازرسی در حال انجام باشد.

۵-۲-۷ نهاد بازرسی باید برای هر رده شغلی در نمودار سازمانی خود که دست اندرکار فعالیت‌های بازرسی است شرح شغل یا مدرک دیگر داشته باشد.

۶ الزامات منابع

۶-۱ کارکنان

۶-۱-۱ نهاد بازرسی باید الزامات صلاحیت برای کلیه کارکنان دست اندرکار فعالیت های بازرسی، از جمله الزامات مربوط به تحصیلات، آموزش، دانش فنی، مهارت ها و تجربه را تعیین و مدون کند.

یادآوری- الزامات صلاحیت می تواند بخشی از شرح شغل یا سایر مدارک اشاره شده در بند ۵-۲-۷ باشد.

1- Structured

۲- به تعریف در بند ۳-۷ رجوع شود.

۶-۱-۲ نهاد بازرسی باید به تعداد کافی افراد با صلاحیت های لازم را استخدام کرده یا با آن ها قرارداد داشته باشد که در صورت نیاز توانایی قضاوت های حرفه ای^۱ برای انجام فعالیت های بازرسی خود بر اساس نوع، محدوده^۲ و حجم را داشته باشد.

۶-۱-۳ کارکنان مسوول برای بازرسی باید شایستگی ها، آموزش، تجربه و دانش کافی مناسب در باره ی الزامات بازرسی هایی که انجام می دهند را دارا باشند.
آنها هم چنین باید دارای دانش مرتبط زیر باشند :

- فن آوری به کار گرفته شده برای ساخت محصولات بازرسی شده، اجرای فرآیندها و ارایه خدمات
 - نحوه کاربری محصولات ، اجرای فرآیندها و ارایه خدمات
 - رخداد هر عیب احتمالی طی به کارگیری محصول، شکست‌ها^۳ در اجرای فرآیندها و کاستی در ارایه خدمات
- کارکنان مسوول برای بازرسی باید اهمیت انحراف های یافته شده از نحوه کاربری متعارف محصولات، اجرای فرآیندها و ارایه خدمات را درک کنند.

۶-۱-۴ نهاد بازرسی باید وظایف، مسوولیت ها و اختیارات را برای یکایک افراد روشن سازد.

۶-۱-۵ نهاد بازرسی باید روش های اجرایی مدون برای انتخاب، آموزش، تفویض اختیار رسمی^۴ و پایش^۵ بازرسان و سایر کارکنان دست اندرکار فعالیت های بازرسی، داشته باشد.

۶-۱-۶ روش های اجرایی مدون برای آموزش (به بند ۶-۱-۵ رجوع شود) باید مراحل زیر را مورد ملاحظه قرار دهد :

- الف) یک دوره آشنایی
- ب) یک دوره کارورزی^۶ تحت هدایت بازرسان با تجربه
- پ) آموزش مداوم به منظور همگامی با فن آوری در حال توسعه و روش های^۷ بازرسی .

۶-۱-۷ آموزش لازم باید متناسب با توانایی، شایستگی ها و تجربه هر بازرس و سایر کارکنان دست اندرکار فعالیت های بازرسی بوده و به نتایج پایش وابسته باشد (به بند ۶-۱-۸ رجوع شود).

-
- 1- Professional judgements
 - 2-Range
 - 3- Failures
 - 4- Formally authorizing
 - 5- Monitoring
 - 6- Mentored
 - 7- Methods

۶-۱-۸ کارکنان آشنا با روش‌ها و روش‌های اجرایی بازرسی باید کلیه بازرسان و سایر کارکنان دست اندرکار فعالیت‌های بازرسی را به منظور عملکرد رضایت بخش پایش کنند. نتایج پایش باید به عنوان ابزاری در شناسایی نیازمندی‌های آموزشی بکار گرفته شود (به بند ۶-۱-۷ رجوع شود).

یادآوری- پایش می‌تواند شامل ترکیبی از فنون از قبیل نظارت‌ها در محل^۱، بازرگری‌های گزارش، مصاحبه‌ها، بازرسی‌های شبیه‌سازی شده^۲ و سایر فنون برای ارزیابی عملکرد باشد، و بستگی به ماهیت فعالیت‌های بازرسی خواهد داشت.

۶-۱-۹ هر بازرس باید در محل تحت نظارت قرار گیرد مگر آنکه شواهد کافی دال بر تداوم اجرای کارآمد^۳ او وجود داشته باشد.

یادآوری- انتظار می‌رود نظارت‌ها در محل به روشی انجام شود که اختلال در بازرسی‌ها به ویژه از دیدگاه کارفرما به حداقل رسانده شود.

۶-۱-۱۰ نهاد بازرسی باید سوابق پایش، تحصیلات، آموزش، دانش فنی، مهارت‌ها، تجربه و اختیارات هر یک از کارکنان دست اندرکار فعالیت‌های بازرسی را نگهداری کند.

۶-۱-۱۱ کارکنان دست اندر کار فعالیت‌های بازرسی نباید به گونه‌ای حق الزحمه دریافت کنند^۴ که بر نتایج بازرسی‌ها تاثیر گذارد.

۶-۱-۱۲ کلیه کارکنان نهاد بازرسی، درون سازمانی یا برون سازمانی که می‌توانند بر فعالیت‌های بازرسی تاثیر گذار باشند باید بی‌طرفانه عمل کنند.

۶-۱-۱۳ کلیه کارکنان نهاد بازرسی، از جمله پیمانکاران فرعی، کارکنان نهادهای بیرونی، و افراد اقدام‌کننده از طرف نهاد بازرسی، باید کلیه اطلاعات دریافتی یا ایجاد شده در طول انجام فعالیت‌های بازرسی را محرمانه نگهداری کنند، مگر آنکه قانون الزام کند.

۶-۲ تسهیلات و تجهیزات

۶-۲-۱ نهاد بازرسی باید تسهیلات و تجهیزات در دسترس، مناسب و کافی داشته باشد تا مجاز به اجرای کلیه اقدامات مرتبط با فعالیت‌های بازرسی به روشی کارآمد و ایمن باشد.

یادآوری- نهاد بازرسی لازم نیست مالک تسهیلات یا تجهیزاتی که به کار می‌گیرد باشد. تسهیلات و تجهیزات می‌تواند قرض، اجاره، کرایه شده یا به وسیله طرف دیگری فراهم شود (برای مثال: تولیدکننده یا نصب‌کننده تجهیزات). در هر حال،

-
- 1- On-site observations
 - 2- Simulated
 - 3- Competently
 - 4- Remunerated

مسئولیت مناسب بودن و وضعیت کالیبراسیون تجهیزات به کار گرفته شده در بازرسی، اعم از این که در مالکیت نهاد بازرسی باشد یا نباشد، فقط بر عهده نهاد بازرسی است.

۶-۲-۲ نهاد بازرسی باید مقرراتی برای دسترسی و استفاده از تسهیلات و تجهیزات مشخص شده برای انجام بازرسی ها داشته باشد.

۶-۲-۳ نهاد بازرسی باید از تداوم مناسب بودن تسهیلات و تجهیزات عنوان شده در بند ۶-۲-۱، برای استفاده مورد نظر آن ها اطمینان داشته باشد.

۶-۲-۴ کلیه تجهیزاتی که تاثیر عمده بر نتایج بازرسی دارند باید مشخص شوند تا در موارد مقتضی به طور انحصاری شناسایی شوند.

۶-۲-۵ کلیه تجهیزات (به بند ۶-۲-۴ رجوع شود) باید طبق روش های اجرایی و دستورالعمل های مدون نگهداری شوند.

۶-۲-۶ در موارد مقتضی، تجهیزات اندازه گیری که تاثیر عمده بر نتایج بازرسی دارند باید پیش از به کارگیری کالیبره شده و پس از آن طبق یک برنامه مقرر کالیبره شوند.

۶-۲-۷ برنامه کلی کالیبراسیون تجهیزات باید به گونه ای طراحی و اجرا شود که اطمینان دهد، هر گاه کاربرد داشته باشد، اندازه گیری های انجام شده توسط نهاد بازرسی به استانداردهای اندازه گیری ملی یا بین المللی، در صورت وجود، قابل ردیابی باشد. هرگاه قابلیت ردیابی^۱ به استانداردهای اندازه گیری ملی و بین المللی عملی نباشد، نهاد بازرسی باید شواهد مربوط به همبستگی^۲ یا درستی^۳ نتایج بازرسی را نگهداری کند.

۶-۲-۸ استانداردهای اندازه گیری مرجع^۴ که توسط نهاد بازرسی نگهداری می شوند باید تنها برای کالیبراسیون به کار گرفته شود و برای مقاصد دیگری به کار نروند. استانداردهای اندازه گیری مرجع باید با فراهم نمودن قابلیت های ردیابی به یک استاندارد اندازه گیری ملی یا بین المللی کالیبره شوند.

۶-۲-۹ در موارد مرتبط، تجهیزات باید مابین کالیبراسیون های منظم تحت بررسی های در حین خدمت قرار داده شوند.

-
- 1- Traceability
 - 2- Correlation
 - 3- Accuracy
 - 4- Reference standards of measurement

۶-۲-۱۰ مواد مرجع^۱ باید، در صورت امکان، به مواد مرجع ملی یا بین المللی، در صورت وجود، قابل ردیابی باشد.

۶-۲-۱۱ نهاد بازرسی باید در موارد مرتبط با پی آمد فعالیت‌های بازرسی روش‌های اجرایی برای موارد زیر داشته باشد :

- انتخاب و تایید تامین کنندگان
- تصدیق کالاها و خدمات دریافت شده
- حصول اطمینان از تسهیلات انبارش مناسب.

۶-۲-۱۲ هرگاه مربوط باشد، شرایط موردهای^۲ انبارش شده باید در فواصل زمانی مناسب به منظور تشخیص خرابی^۳ ارزیابی شود.

۶-۲-۱۳ اگر نهاد بازرسی از رایانه‌ها و تجهیزات خودکار در ارتباط با بازرسی‌ها استفاده می‌کند، باید از موارد زیر اطمینان حاصل کند :

- الف) نرم افزار رایانه‌ای برای استفاده کفایت دارد
- یادآوری- این امر را از طریق موارد زیر می‌توان انجام داد :
- صحه گذاری^۴ محاسبات قبل از استفاده
- صحه گذاری مجدد دوره ای سخت افزار و نرم افزار مرتبط
- صحه گذاری مجدد هر گاه تغییرات در سخت افزار و نرم افزار مرتبط به وجود آمده باشد
- به روزآوری نرم افزار حسب الزام انجام می‌گیرد
- ب) روش‌های اجرایی برای حفاظت از یکپارچگی و امنیت داده‌ها ایجاد و اجرا می‌شوند
- پ) رایانه و تجهیزات خودکار به منظور اطمینان از عملکرد مناسب نگهداری می‌شوند.

۶-۲-۱۴ نهاد بازرسی باید روش‌های اجرایی مدون برای برخورد با تجهیزات معیوب داشته باشد. تجهیزات معیوب باید از طریق جداسازی، برچسب گذاری یا علامت گذاری واضح از کار کنار گذاشته شوند. نهاد بازرسی باید تاثیرات عیوب بر بازرسی‌های صورت پذیرفته قبلی را بررسی کند و در صورت لزوم، اقدام اصلاحی مناسب را انجام دهد.

1- Reference materials

۲- به یادآوری ۴ در بند ۳-۱ این استاندارد رجوع شود.

3- Deterioration

4- Validation

۶-۲-۱۵ اطلاعات مرتبط با تجهیزات، از جمله نرم افزار، باید ثبت شود. این سوابق باید شامل شناسایی و در موارد مقتضی، اطلاعات کالیبراسیون و حفظ و نگهداری باشد.

۶-۳ واگذاری کار به پیمانکار فرعی

۶-۳-۱ نهاد بازرسی باید به طور معمول خود بازرسی های متقبل شده را طبق قرارداد را انجام دهد. هرگاه نهاد بازرسی بخشی از بازرسی را به پیمانکار فرعی واگذار نماید، باید اطمینان حاصل کرده و بتواند اثبات کند که پیمانکار فرعی صلاحیت انجام فعالیت های مورد نظر را دارد و در صورت کاربرد، از الزامات مرتبط تصریح شده در این استاندارد یا سایر استانداردهای ارزیابی انطباق مرتبط تبعیت می کند.

یادآوری ۱- دلایل واگذاری کار به پیمانکاران فرعی می تواند شامل موارد زیر باشد:

- حجم کاری بالای پیش بینی نشده یا غیر معمول
- کارکنان کلیدی نهاد بازرسی توانایی انجام کار را ندارند
- تسهیلات کلیدی یا اقلامی از تجهیزات به طور موقت فاقد شرایط لازم برای استفاده هستند
- بخشی از قرارداد کارفرما مربوط به بازرسی تحت پوشش دامنه شمول^۱ نهاد بازرسی نیست یا فراتر از قابلیت یا منابع نهاد بازرسی است.

یادآوری ۲- اصطلاحات "واگذاری کار به پیمانکاران فرعی" و "برون سپاری"^۲ هم معنا هستند.

یادآوری ۳- هرگاه نهاد بازرسی افراد یا کارکنان سایر سازمان ها را به منظور تامین منابع یا تخصص بیشتر استخدام کند، مشروط بر این که آنها به طور رسمی قرارداد داشته باشند که مطابق سیستم مدیریت نهاد بازرسی عمل کنند، پیمانکاران فرعی در نظر گرفته نمی شوند (به بند ۶-۱-۲ رجوع شود).

۶-۳-۲ نهاد بازرسی باید کارفرما را از قصد خود در مورد واگذاری هر بخش از بازرسی به پیمانکار فرعی مطلع کند.

۶-۳-۳ هر زمان پیمانکاران فرعی کاری را که بخشی از یک بازرسی را تشکیل می دهد را انجام دهند، مسوولیت مربوط به هرگونه تعیین انطباق مورد بازرسی شده با الزامات باید بر عهده نهاد بازرسی باقی بماند.

۶-۳-۴ نهاد بازرسی باید جزییات بررسی درباره ی صلاحیت پیمانکاران فرعی خود و مطابقت آن ها با الزامات مربوط در این استاندارد یا سایر استانداردهای ارزیابی انطباق ذیربط را ثبت و نگهداری کند. نهاد بازرسی باید فهرست ثبت شده کلیه پیمانکاران فرعی را نگهداری کند.

۷ الزامات فرآیندی

۷-۱ روش ها و روش های اجرایی بازرسی

1- Scope
2- Outsourcing

۷-۱-۱ نهاد بازرسی باید روش ها و روش های اجرایی تعریف شده در الزامات که بازرسی باید مطابق آن ها انجام شود را به کارگیرد. هر گاه این گونه الزامات تعریف نشده باشند، نهاد بازرسی باید روش ها و روش های اجرایی اختصاصی که بایستی به کار گرفته شوند را تکوین نماید (به بند ۷-۱-۳ رجوع شود). نهاد بازرسی باید در صورت تشخیص نامناسب بودن روش بازرسی در نظر گرفته شده از سوی کارفرما، او را مطلع کند.

یادآوری- الزاماتی که طبق آن ها بازرسی انجام می شود بطور معمول در مقررات، استانداردها یا مشخصات^۱، طرح ها یا قراردادهای بازرسی مشخص شده اند. مشخصات می تواند شامل الزامات تعریف شده کارفرما یا درون سازمانی باشد.

۷-۱-۲ نهاد بازرسی باید دستورالعمل های مدون^۲ کافی درباره ی طرح ریزی بازرسی و فنون نمونه برداری و بازرسی داشته باشد، و در جایی که فقدان این دستورالعمل ها بتواند اثر بخشی فرآیند بازرسی را به مخاطره اندازد، باید آن ها را به کار گیرد. در صورت کاربرد، نهاد بازرسی باید دانش کافی در مورد فنون آماری داشته باشد تا از روش های اجرایی نمونه برداری منطبق بر آمار و پردازش و تفسیر صحیح نتایج، اطمینان حاصل شود.

۷-۱-۳ هر زمان نهاد بازرسی مجبور به بکارگیری روش ها یا روش های اجرایی بازرسی باشد که استاندارد نشده هستند، این گونه روش ها و روش های اجرایی باید مناسب باشد و به طور کامل مدون شوند. **یادآوری-** یک روش بازرسی استاندارد آن است که برای مثال به صورت استانداردهای بین المللی، منطقه ای یا ملی، یا توسط سازمان های فنی معتبر یا از طریق همکاری چندین نهاد بازرسی یا در متون علمی یا مجلات ذیربط منتشر شده اند. این بدین معنی است که روش های توسعه یافته از هر طریق دیگر، از جمله به وسیله نهاد بازرسی یا کارفرما، به عنوان روش های استاندارد نشده در نظر گرفته می شوند.

۷-۱-۴ کلیه دستورالعمل ها، استانداردها یا روش های اجرایی مدون، برگه های انجام کار^۳، فهرست های بازبینی^۴ و داده های مرجع مرتبط با فعالیت نهاد بازرسی باید روزآمد نگهداشته شوند و به آسانی در دسترس کارکنان باشند.

۷-۱-۵ نهاد بازرسی باید دارای یک سیستم کنترل قرارداد یا سفارش کار باشد تا اطمینان حاصل شود که : الف) کاری که به عهده گرفته می شود در محدوده ی تخصصی آن نهاد قرار داشته و منابع کافی برای برآورده کردن الزامات را دارد.

یادآوری- منابع می تواند شامل تسهیلات، تجهیزات، مستندات مرجع، روش های اجرایی یا منابع انسانی باشد، اما منحصر به آن ها نخواهد بود.

-
- 1- Specifications
 - 2- Documented instructions
 - 3- Work sheets
 - 4- Check lists

ب) الزامات اشخاصی که خواستار خدمات نهاد بازرسی هستند به میزان کافی تعریف و شرایط اختصاصی در آن درک شده اند، به طوری که بتوان نسبت به صدور دستورالعمل های بدون ابهام به کارکنان جهت انجام وظایف مورد نیاز اقدام نمود.

پ) کاری که به عهده گرفته شده از طریق بازنگری و اقدام اصلاحی منظم تحت کنترل قرار دارد.

ت) الزامات قرارداد یا سفارش کار برآورده شده اند.

۷-۱-۶ هر زمان نهاد بازرسی اطلاعات فراهم شده توسط هر طرف دیگری را به عنوان بخشی از فرآیند بازرسی به کارگیرد، نهاد باید یکپارچگی این گونه اطلاعات را تصدیق کند.

۷-۱-۷ مشاهدات یا داده های بدست آمده در جریان بازرسی ها باید به منظور جلوگیری از فقدان اطلاعات مربوطه به موقع ثبت شود.

۷-۱-۸ محاسبات و انتقال داده ها باید تحت بررسی های مناسب قرار گیرد.

یادآوری- داده ها می تواند شامل مطالب متنی، داده های دیجیتالی^۱ و به هر صورت دیگر که از یک مکان به مکان دیگر انتقال داده می شود باشند که امکان وارد شدن خطاها وجود دارد.

۷-۱-۹ نهاد بازرسی باید دارای دستورالعمل های مدون برای انجام بازرسی به روشی ایمن باشد.

۲-۷ جابجایی مورد ها و نمونه ها برای بازرسی

۷-۲-۱ نهاد بازرسی باید اطمینان حاصل کند که مورد ها و نمونه هایی که بایستی بازرسی شوند به طور انحصاری شناسایی شده اند تا از بروز اشتباه در ارتباط با شناسایی این گونه مورد ها و نمونه ها جلوگیری شود.

۷-۲-۲ نهاد بازرسی باید مشخص کند که مورد برای بازرسی آماده شده است.

۷-۲-۳ هر گونه وضعیت غیر عادی آشکار که به بازرس اعلام یا توسط وی مشاهده شده است باید ثبت شود. هر گاه شبهه ای در ارتباط با مناسب بودن مورد برای انجام بازرسی وجود داشته باشد، یا هرگاه مورد با شرح توصیفی ارائه شده مطابقت نداشته باشد، نهاد بازرسی باید پیش از ادامه با کارفرما تماس داشته باشد.

۷-۲-۴ نهاد بازرسی باید دارای روش های اجرایی مدون و تسهیلات مناسب باشد تا از خرابی یا آسیب به مورد های بازرسی، مادامی که تحت مسوولیت آن است، جلوگیری شود.

۳-۷ سوابق بازرسی

۱-۳-۷ نهاد بازرسی باید سیستمی را برای ثبت سوابق نگهداری کند (به بند ۸-۴ رجوع شود) تا اجرای اثربخش روش های اجرایی بازرسی اثبات و امکان ارزشیابی بازرسی فراهم گردد.

۲-۳-۷ گزارش یا گواهینامه بازرسی باید قابل ردیابی درون سازمانی^۱ به بازرس(هایی) که بازرسی را انجام داده اند باشد.

۴-۷ گزارش بازرسی و گواهینامه بازرسی

۱-۴-۷ کار انجام شده توسط نهاد بازرسی باید توسط یک گزارش بازرسی یا گواهینامه بازرسی قابل بازیابی^۲، پوشش داده شود.

۲-۴-۷ هر گزارش / گواهینامه بازرسی باید شامل کلیه موارد زیر باشد :

(الف) هویت نهاد صادر کننده

(ب) شناسه منحصر به فرد و تاریخ صدور

(پ) تاریخ(های) بازرسی

(ت) شناسایی مورد(های) بازرسی شده

(ث) امضاء یا سایر نشانه های تاییدیه، توسط کارکنان مجاز

(ج) بیانیه انطباق در صورت کاربرد

(چ) نتایج بازرسی، به جز شرایط تشریح شده در بند ۷-۴-۳.

یادآوری- موارد اختیاری که می توان در گزارش ها یا گواهینامه های بازرسی منظور کرد در پیوست ب فهرست شده اند.

۳-۴-۷ یک نهاد بازرسی باید یک گواهینامه بازرسی فاقد نتایج بازرسی (به بند ۷-۴-۲ چ رجوع شود) را تنها زمانی صادر کند که بتواند یک گزارش بازرسی حاوی نتایج بازرسی را نیز ارائه نماید به نحوی که گواهینامه بازرسی و گزارش بازرسی قابل ردیابی به یکدیگر باشند.

۴-۴-۷ کلیه اطلاعات فهرست شده در بند ۷-۴-۲ باید به درستی، با دقت و به روشنی گزارش شود. هرگاه گزارش بازرسی یا گواهینامه بازرسی شامل نتایج ارائه شده توسط پیمانکاران فرعی باشد، این گونه نتایج باید به روشنی شناسایی شود.

۵-۴-۷ اصلاحیه ها یا الحاقیه ها به یک گزارش بازرسی یا گواهینامه بازرسی پس از صدور باید برطبق الزامات مرتبط این بند (۷-۴) ثبت شود. یک گزارش یا گواهینامه تغییر یافته باید گزارش یا گواهینامه جایگزین شده را شناسایی کند.

1- Internally traceable

2- Retrievable

۷-۵ شکایت ها و درخواست های رسیدگی مجدد

۷-۵-۱ نهاد بازرسی باید دارای فرآیندی مدون برای دریافت، ارزیابی و تصمیم گیری درباره ی شکایت ها و درخواست های رسیدگی مجدد باشد.

۷-۵-۲ شرح فرآیند رسیدگی به شکایت ها و درخواست های رسیدگی مجدد باید در صورت درخواست هر طرف ذینفع در اختیار قرار داده شود.

۷-۵-۳ پس از دریافت شکایت، نهاد بازرسی باید تایید کند آیا شکایت در ارتباط با فعالیت های بازرسی تحت مسوولیت او است، و اگر این چنین باشد، باید به آن رسیدگی نماید.

۷-۵-۴ نهاد بازرسی باید برای کلیه تصمیم ها در کلیه سطوح فرآیند رسیدگی به شکایت ها و درخواست های رسیدگی مجدد مسوولیت داشته باشد.

۷-۵-۵ تحقیق و تصمیم درباره ی درخواست های رسیدگی مجدد نباید منجر به هیچ گونه اقدامات تبعیض آمیز^۱ شود.

۷-۶ فرآیند شکایت ها و درخواست های رسیدگی مجدد

۷-۶-۱ فرآیند رسیدگی به شکایت ها و درخواست های رسیدگی مجدد باید حداقل شامل موارد و روش های زیر باشد :

(الف) شرح فرآیند برای دریافت، صحه گذاری، تحقیق درباره ی شکایت یا درخواست رسیدگی مجدد، و تصمیم گیری در مورد اقداماتی که در پاسخ به آن بایستی به اجرا گذارده شود.

(ب) پیگیری و ثبت شکایت ها و درخواست های رسیدگی مجدد، از جمله اقدامات به اجرا گذارده شده برای حل کردن آن ها

(پ) حصول اطمینان از این که هرگونه اقدامی مناسب به اجرا گذارده شده است.

۷-۶-۲ نهاد بازرسی دریافت کننده شکایت یا درخواست رسیدگی مجدد باید مسوولیت برای جمع آوری و تصدیق کلیه اطلاعات مورد نیاز به منظور صحه گذاری شکایت یا درخواست رسیدگی مجدد را بر عهده گیرد.

۷-۶-۳ هر گاه ممکن باشد، نهاد بازرسی باید دریافت شکایت یا درخواست رسیدگی مجدد را اعلام کند و باید گزارش های پیشرفت و نتیجه را به شکایت کننده یا درخواست کننده رسیدگی مجدد ارائه نماید.

۷-۶-۴ اتخاذ، بازنگری و تایید تصمیمی که در ارتباط با شکایت کننده یا درخواست کننده رسیدگی مجدد می باشد، باید توسط شخص (اشخاصی) انجام شود که دست اندر کار فعالیت های بازرسی اولیه مورد شکایت یا درخواست رسیدگی مجدد نبوده اند.

۷-۶-۵ هرگاه ممکن باشد، نهاد بازرسی باید اطلاع رسمی در مورد اتمام فرآیند رسیدگی به شکایت یا درخواست رسیدگی مجدد را به شکایت کننده یا درخواست کننده رسیدگی مجدد ارایه کند.

۸ الزامات سیستم مدیریت

۸-۱ گزینه ها

۸-۱-۱ کلیات

نهاد بازرسی باید یک سیستم مدیریت را ایجاد و برقرار نگهدارد که توانایی دست یابی به اجرای دائمی الزامات این استاندارد مطابق با گزینه الف یا گزینه ب را داشته باشد.

۸-۱-۲ گزینه الف

سیستم مدیریت نهاد بازرسی باید موارد زیر را مورد ملاحظه و اقدام قرار دهد :

- مستندات سیستم مدیریت (برای مثال: نظامنامه، خط مشی ها، شرح مسوولیت ها، به بند ۸-۲ رجوع شود)
- کنترل مدارک (به بند ۸-۳ رجوع شود)
- کنترل سوابق (به بند ۸-۴ رجوع شود)
- بازنگری مدیریت (به بند ۸-۵ رجوع شود)
- ممیزی داخلی (به بند ۸-۶ رجوع شود)
- اقدامات اصلاحی (به بند ۸-۷ رجوع شود)
- اقدامات پیشگیرانه (به بند ۸-۸ رجوع شود)
- شکایت ها و درخواست های رسیدگی مجدد (به بندهای ۷-۵ و ۷-۶ رجوع شود) .

۸-۱-۳ گزینه ب

یک نهاد بازرسی که سیستم مدیریت را مطابق با الزامات استاندارد ایران- ایزو ۹۰۰۱ ایجاد و برقرار نگهدارد، و به عبارت دیگر توانایی تامین و اثبات اجرای دائمی الزامات این استاندارد را دارد، الزامات بند سیستم مدیریت را برآورده می کند (به بندهای ۸-۲ الی ۸-۸ رجوع شود) .

۲-۸ مستندات سیستم مدیریت (گزینه الف)

۱-۲-۸ مدیریت رده ی بالای نهاد بازرسی باید خط مشی ها و اهداف را به منظور اجرای الزامات این استاندارد ایجاد، مدون و برقرار نگهدارد و باید اطمینان دهد که خط مشی ها و اهداف در کلیه سطوح سازمانی نهاد بازرسی درک شده اند و اجرا می شوند.

۲-۲-۸ مدیریت رده ی بالای باید شواهدی دال بر تعهد خود در ایجاد و تکوین و اجرای سیستم مدیریت و اثربخشی آن در دست یابی به اجرای دائمی الزامات این استاندارد را فراهم آورد.

۳-۲-۸ مدیریت رده ی بالای نهاد بازرسی باید یکی از اعضای مدیریت را منصوب کند که جدا از سایر مسوولیت های خود، باید دارای مسوولیت ها و اختیاراتی شامل موارد زیر باشد :
الف) اطمینان از این که فرآیندها و روش های اجرایی مورد نیاز سیستم مدیریت ایجاد و اجرا شده و برقرار نگهداشته می شود و
ب) گزارش دهی به مدیریت رده ی بالا در مورد عملکرد سیستم مدیریت و هر نوع نیاز برای بهبود انجام می یابد.

۴-۲-۸ کلیه مستندات، فرآیندها، سیستم ها، سوابق و مانند آن مرتبط با اجرای الزامات این استاندارد باید در مستندات سیستم مدیریت گنجانده، به آن ارجاع یا ارتباط داده شوند.

۵-۲-۸ کلیه کارکنان دست اندر کار فعالیت های بازرسی باید دارای دسترسی به بخش هایی از مستندات سیستم مدیریت و اطلاعات ذیربط مرتبط با مسوولیت هایشان باشند.

۳-۸ کنترل مدارک (گزینه الف)

۱-۳-۸ نهاد بازرسی باید روش های اجرایی برای کنترل مدارک (درون سازمانی و برون سازمانی) مرتبط با اجرای این استاندارد را ایجاد کند.

۲-۳-۸ روش های اجرایی باید کنترل های مورد نیاز برای موارد زیر را تعیین کند :

الف) تصویب مدارک از نظر کفایت پیش از صدور

ب) بازنگری و روزآمد کردن (بر حسب نیاز) و تصویب مجدد مدارک

پ) حصول اطمینان از این که تغییرات و وضعیت کنونی تجدید نظر مدارک مشخص شده است

ت) حصول اطمینان از این که نسخ مربوط مدارک ذیربط در مکان های استفاده در دسترس هستند

ج) حصول اطمینان از این که مدارک به صورت خوانا باقی می مانند و به سهولت قابل شناسایی هستند

چ) حصول اطمینان از این که مدارک با منشاء برون سازمانی مشخص شده اند و توزیع آن ها تحت کنترل است

ح) پیشگیری از استفاده سهوی از مدارک منسوخ شده و مشخص کردن آن ها به نحو مناسب، در صورتی که این نوع مدارک برای هر منظوری نگهداری شوند.

یادآوری- مستندات می تواند به هر شکل یا نوع از رسانه باشد، و شامل نرم افزار دارای حقوق انحصاری و تکوین شده در خود سازمان هم هست .

۴-۸ کنترل سوابق (گزینه الف)

۴-۸-۱ نهاد بازرسی باید روش های اجرایی برای تعیین کنترل های مورد نیاز به منظور شناسایی، انبارش، حفاظت، بازیابی، مدت زمان نگهداری و تعیین تکلیف سوابق خود مرتبط با اجرای الزامات این استاندارد را ایجاد کند.

۴-۸-۲ نهاد بازرسی باید روش های اجرایی در مورد نگهداری سوابق برای یک دوره زمانی هماهنگ با تعهدات قراردادی و قانونی خود را ایجاد کند. دسترسی به این سوابق باید هماهنگ با ترتیبات محرمانگی باشد.

۵-۸ بازنگری مدیریت (گزینه الف)

۵-۸-۱ کلیات

۵-۸-۱-۱ مدیریت رده ی بالای نهاد بازرسی باید روش های اجرایی برای بازنگری سیستم مدیریت خود، شامل خط مشی ها و اهداف بیان شده در ارتباط با اجرای الزامات این استاندارد را در فواصل زمانی برنامه ریزی شده ایجاد کند، تا از تداوم مناسب بودن، کفایت و اثربخشی آن اطمینان حاصل شود.

۵-۸-۱-۲ این بازنگری ها باید حداقل یک بار در سال برگزار شود. یک بازنگری کامل تقسیم شده به بخش های مختلف (یک بازنگری چرخشی) که باید در یک چارچوب زمانی ۱۲ ماهه تکمیل شود را می توان به عنوان گزینه دیگر در نظر گرفت.

۵-۸-۱-۳ سوابق بازنگری ها باید نگهداری شود.

۵-۸-۲ درونداد های بازنگری

درونداد های بازنگری مدیریت باید شامل اطلاعاتی مربوط به موارد زیر باشند :

الف) نتایج ممیزی های داخلی و بیرونی

ب) بازخور^۱ از کارفرمایان و طرف های ذینفع مرتبط با اجرای الزامات این استاندارد

پ) وضعیت اقدامات پیشگیرانه و اصلاحی

ت) اقدامات پیگیرانه مربوط به بازنگری های قبلی مدیریت

ث) اجرای اهداف

ج) تغییراتی که می تواند بر سیستم مدیریت تاثیر گذارد

چ) درخواست های رسیدگی مجدد و شکایت ها.

۸-۵-۳ برونداد های بازنگری

برونداد های بازنگری مدیریت باید شامل تصمیمات و اقدامات مربوط به موارد زیر باشد :

الف) بهبود اثربخشی سیستم مدیریت و فرآیندهای آن

ب) بهبود در نهاد بازرسی مربوط به اجرای الزامات این استاندارد

پ) نیازهای مربوط به منابع.

۸-۶-۶ ممیزی های داخلی (گزینه الف)

۸-۶-۱ نهاد بازرسی باید روش های اجرایی برای ممیزی های داخلی به منظور تصدیق این که الزامات این

استاندارد برآورده شده و سیستم مدیریت به طور اثربخش اجرا و برقرار نگهداشته می شود را ایجاد کند.

یادآوری- استاندارد ایران- ایزو ۱۹۰۱۱ راهنمایی هایی را برای اجرای ممیزی های داخلی ارائه می دهد.

۸-۶-۲ برنامه ممیزی باید با توجه به اهمیت فرآیندها و حوزه هایی که لازم است ممیزی شوند

و همچنین نتایج ممیزی های قبلی طرح ریزی شود.

۸-۶-۳ نهاد بازرسی باید ممیزی های داخلی دوره ای پوشش دهنده کلیه روش های اجرایی را

به روشی برنامه ریزی شده و نظام مند به اجرا بگذارد، تا تصدیق شود که سیستم مدیریت به اجرا

گذارده شده و اثربخش می باشد.

۸-۶-۴ ممیزی های داخلی باید حداقل هر ۱۲ ماه یک بار انجام شود. تواتر ممیزی های داخلی

می تواند مطابق با شواهد اثربخشی و ثبات محقق شده سیستم مدیریت تنظیم شود.

۸-۶-۵ نهاد بازرسی باید اطمینان حاصل کند که :

الف) ممیزی های داخلی توسط کارکنان واجد شرایط مطلع درباره ی بازرسی، ممیزی و الزامات

این استاندارد اجرا می شود

ب) ممیزان کار خودشان را ممیزی نمی کنند

پ) کارکنان مسوول حوزه ممیزی شده از پی آمد ممیزی مطلع شده اند
ت) هر گونه اقدامات ناشی از ممیزی های داخلی به موقع و به روشی مناسب انجام شده است
ث) هر گونه فرصت های برای بهبود^۱ شناسایی شده است
ج) نتایج ممیزی مکتوب شده است.

۷-۸ اقدامات اصلاحی (گزینه الف)

۱-۷-۸ نهاد بازرسی باید روش های اجرایی برای شناسایی و مدیریت عدم انطباق ها در کار های خود را ایجاد کند.

۲-۷-۸ نهاد بازرسی همچنین در صورت لزوم باید برای رفع علل عدم انطباق ها به منظور پیشگیری از وقوع مجدد آن ها اقدام نماید.

۳-۷-۸ اقدامات اصلاحی باید متناسب با اثرات مشکلات مواجهه شده باشد.

۴-۷-۸ روش های اجرایی باید الزاماتی برای موارد زیر تعیین کند :

الف) شناسایی عدم انطباق ها

ب) تعیین علل عدم انطباق ها

پ) اصلاح عدم انطباق ها

ت) ارزیابی نیاز به اقدامات برای حصول اطمینان از این که عدم انطباق ها مجددا رخ ندهند

ث) تعیین اقدامات مورد نیاز و اجرای به موقع آن ها

ج) ثبت نتایج اقدامات انجام گرفته

چ) بازنگری اثربخشی اقدامات اصلاحی.

۸-۸ اقدامات پیشگیرانه (گزینه الف)

۱-۸-۸ نهاد بازرسی باید روش های اجرایی برای انجام اقدامات پیشگیرانه به منظور رفع علل عدم انطباق های بالقوه را ایجاد کند.

۲-۸-۸ اقدامات پیشگیرانه انجام شده باید متناسب با اثرات احتمالی مشکلات بالقوه باشد.

۳-۸-۸ روش های اجرایی اقدامات پیشگیرانه باید الزاماتی برای موارد زیر را تعیین کند:

الف) شناسایی عدم انطباق های بالقوه و علل آن ها

ب) ارزیابی نیاز به اقدام برای پیشگیری از وقوع عدم انطباق ها

پ) تعیین و اجرای اقدام مورد نیاز

ت) ثبت نتایج اقدامات انجام گرفته
ث) بازنگری اثربخشی اقدامات پیشگیرانه انجام گرفته.
یادآوری- روش های اجرایی اقدامات اصلاحی و پیشگیرانه لزوما مجزا نمی باشد.

پیوست الف

(الزامی)

الزامات استقلال برای نهاد های بازرسی

الف-۱ الزامات برای نهاد های بازرسی (نوع الف)

نهاد بازرسی اشاره شده در بند ۴-۱-۶ الف باید الزامات زیر را برآورده کند.

الف) نهاد بازرسی باید نسبت به طرف های مرتبط با آن ها استقلال داشته باشد.

ب) نهاد بازرسی و کارکنان آن نباید هر گونه فعالیت هایی که ممکن است با استقلال در قضاوت و درستی^۱ مرتبط با فعالیت های بازرسی آن ها تضاد داشته باشد را به عهده گیرند. به ویژه، نباید طراحی، تولید، تامین، نصب، خرید، مالکیت، استفاده یا نگهداری موردهای بازرسی شده را به عهده گیرند.

یادآوری ۱- این امر مانع تبادل اطلاعات فنی بین کارفرما و نهاد بازرسی نیست (برای مثال: تشریح یافته ها، یا شفاف سازی الزامات یا آموزش).

یادآوری ۲- این امر مانع خرید، مالکیت یا بکارگیری موردهای بازرسی شده مورد نیاز برای عملیات نهاد بازرسی یا برای مقاصد شخصی توسط کارکنان نیست.

پ) نهاد بازرسی نباید بخشی از یک شخصیت حقوقی باشد که طراحی، تولید، تامین، نصب، خرید، مالکیت یا نگهداری موردهای بازرسی شده را به عهده دارد.

یادآوری ۱- این امر مانع تبادل اطلاعات فنی بین کارفرما و هر بخش دیگری از همان شخصیت حقوقی که نهاد بازرسی بخشی از آن است نمی شود (برای مثال: تشریح یافته ها، یا شفاف سازی الزامات یا آموزش).

یادآوری ۲- این امر مانع خرید، مالکیت، نگهداری یا بکارگیری موردهای بازرسی شده مورد نیاز برای عملیات در بخش دیگری از همان شخصیت حقوقی، یا برای مقاصد شخصی توسط کارکنان نیست.

ت) نهاد بازرسی نباید با یک شخصیت حقوقی جداگانه که طراحی، تولید، تامین، نصب، خرید، مالکیت، استفاده یا نگهداری موردهای بازرسی شده را به عهده دارد در موارد زیر ارتباط داشته باشد:

۱) مالکیت مشترک، به جز درجایی که مالکین فاقد توانایی تاثیر گذاشتن در پی آمد یک بازرسی باشند.

مثال ۱: ساختاری از نوع مشارکتی که در آن تعداد زیادی سهامدار وجود دارد، ولی آن ها (به تنهایی یا به عنوان یک گروه) فاقد توانایی تاثیر گذاشتن در پی آمد یک بازرسی باشند.

مثال ۲: یک شرکت دارنده ی سهام^۲ متشکل از چندین شخصیت حقوقی جداگانه (شرکت های همگروه^۳) زیر نظر یک شرکت مادر^۴ مشترک، که در آن هیچ یک از شرکت های همگروه و شرکت مادر نمی توانند بر پی آمد یک بازرسی تاثیر گذارند.

۲) اعضای منصوب شده توسط مالکیت مشترک در هیات مدیره یا همتراز آن در سازمان ها، به جز در جایی که آنها وظایف آنها فاقد تاثیر گذاشتن بر پی آمد یک بازرسی باشند.

مثال: یک بانک تامین کننده بودجه یک شرکت تاکید بر این دارد تا منصوب شده ای در هیات مدیره داشته باشد که او بر نحوه مدیریت شرکت نظارت کلی خواهد داشت اما در هیچ گونه تصمیم گیری دخیل نخواهد بود.

1- Judgment and integrity

2- Holding company

3- Sister companies

4- Mother company

۳) گزارش دهی مستقیم به همان مدیریت سطح بالاتر، به جز در جایی که این امر نمی تواند بر پی آمد یک بازرسی تاثیر گذارد.

یادآوری- گزارش دهی به همان مدیریت سطح بالاتر در باره ی موضوعات به جز طراحی، تولید، تامین، نصب، خرید، مالکیت، استفاده یا نگهداری موردهای بازرسی شده، مجاز می باشد.

۴) تعهدات قراردادی، یا سایر شیوه هایی که ممکن است توانایی تاثیر گذاری بر پی آمد یک بازرسی داشته باشد.

الف-۲ الزامات برای نهاد های بازرسی (نوع ب)

نهاد بازرسی اشاره شده در بند ۴-۱-۶ ب باید الزامات زیر را برآورده کند.

الف) خدمات بازرسی باید تنها به سازمانی که نهاد بازرسی بخشی از آن را تشکیل می دهد ارایه شود.

ب) تفکیک شفاف مسوولیت های کارکنان بازرسی از آندسته کارکنان که برای سایر وظایف استخدام شده اند باید از طریق شناسایی سازمانی و روش های گزارش دهی نهاد بازرسی در درون سازمان مادر، ایجاد شود.

پ) نهاد بازرسی و کارکنان آن نباید هر گونه فعالیت هایی که ممکن است با استقلال در قضاوت و درستی مرتبط با فعالیت های بازرسی آن ها تضاد داشته باشد را به عهده گیرند. به ویژه، آن ها نباید طراحی، تولید، تامین، نصب، خرید، مالکیت، استفاده یا نگهداری موردهای بازرسی شده را به عهده گیرند.

یادآوری ۱- این امر مانع تبادل اطلاعات بین نهاد بازرسی و سایر بخش های سازمان که نهاد بازرسی بخشی از آن را تشکیل می دهد نیست برای مثال: تشریح یافته ها، یا شفاف سازی الزامات یا آموزش.

یادآوری ۲- این امر مانع خرید، مالکیت یا بکارگیری موردهای بازرسی که مورد نیاز برای عملیات نهاد بازرسی هستند، یا خرید، مالکیت یا استفاده موردها برای مقاصد شخصی توسط کارکنان نیست.

الف-۳ الزامات برای نهاد های بازرسی (نوع پ)

نهاد بازرسی اشاره شده در بند ۴-۶-۱ پ باید الزامات زیر را برآورده کند.

الف) نهاد بازرسی باید تدابیر حفاظتی در درون سازمان فراهم نماید تا از تفکیک کافی مسوولیت ها و پاسخگویی ها مابین بازرسی و سایر فعالیت ها اطمینان حاصل شود.

ب) طراحی/ تولید/ تامین/ نصب/ تعمیر/ نگهداری و بازرسی مورد مشابه انجام شده توسط یک نهاد بازرسی نوع پ نباید توسط یک شخص واحد به اجرا گذارده شود. به استثناء در خصوص جایی که یک الزام مقرراتی^۱ به صراحت اجازه می دهد یک شخص خاص از یک نهاد بازرسی نوع پ هم طراحی/ تولید/ تامین/ نصب/ تعمیر/ نگهداری و هم بازرسی مورد مشابه را به عهده گیرد، تا هنگامی که این استثناء نتایج بازرسی را به مصالحه نگذارد.

یادآوری- بازرسی های انجام شده توسط نهاد های بازرسی نوع پ را نمی توان به عنوان بازرسی های شخص ثالث برای فعالیت های بازرسی مشابه طبقه بندی کرد زیرا آن ها الزامات استقلال در کارهای مربوط به نهاد های بازرسی نوع الف را برآورده نمی کنند.

پیوست ب

(اطلاعاتی)

موارد اختیاری در گزارش ها و گواهینامه های بازرسی

- موارد اختیاری زیر را می توان در گزارش ها و گواهینامه های بازرسی منظور کرد :
- الف) تخصیص عنوان مدرک، به عبارت دیگر عنوان گزارش بازرسی یا گواهینامه بازرسی، بر حسب مورد
- ب) هویت کارفرما
- یادآوری- مالک مورد بازرسی شده را می توان در گزارش یا گواهینامه ذکر کرد چنانچه مالک کارفرما نباشد.
- پ) توصیف کار سفارش داده شده برای بازرسی
- ت) اطلاعات درباره ی آن چه که از دامنه شمول اصلی کار حذف شده است
- ث) شناسایی یا شرح مختصری درباره ی روش(ها) و روش(های) اجرایی بازرسی به کارگرفته شده، با ذکر انحرافها، الحاقیه ها یا استثناء ها از روش ها و روش های اجرایی توافق شده
- ج) شناسایی تجهیزات به کارگرفته شده برای اندازه گیری ها/آزمون ها
- چ) هر گاه مربوط باشد، و چنانچه در روش یا روش اجرایی بازرسی مشخص نشده باشد، ارجاع به یا توصیف روش نمونه برداری و اطلاعات درباره ی مکان، زمان، نحوه برداشتن نمونه و فرد نمونه بردار
- ح) اطلاعات در باره ی مکان بازرسی انجام شده
- خ) اطلاعات در مورد شرایط محیطی در طی بازرسی، در صورت ارتباط
- د) عبارتی که بیان کند نتایج بازرسی منحصرأ مربوط به کار سفارش داده شده یا مورد(ها) یا بهر^۱ بازرسی شده می باشد
- ذ) عبارتی که گزارش بازرسی نبایستی تکثیر شود، مگر به طور کامل
- ر) نشان یا مهر بازرس
- ز) اسامی (یا شناسایی منحصر به فرد) کارکنانی که بازرسی را انجام داده اند، و در مواردی که تصدیق الکترونیکی امن انجام نشده است، امضای آن ها (همچنین به بند ۷-۴-۲ رجوع شود).

منابع مورد استفاده

- {۱} استاندارد ایران- ایزو ۹۰۰۰ : سال ۱۳۸۷ : سیستم های مدیریت کیفیت- مبانی و واژگان
- {۲} استاندارد ایران- ایزو ۹۰۰۱ : سال ۱۳۸۸ : سیستم های مدیریت کیفیت- الزامات
- {۳} استاندارد ایران- ایزو- آی ای سی ۱۷۰۲۵: الزامات عمومی برای احراز صلاحیت آزمایشگاه های
سال ۱۳۸۶ : آزمون و کالیبراسیون
- {۴} استاندارد ایران- ایزو ۱۹۰۱۱ : سال ۱۳۸۶: رهنمودهایی برای ممیزی سیستم های مدیریت کیفیت
و/یا زیست محیطی
- {۵} استاندارد ملی ایران ۴۷۲۳ : سال ۱۳۹۰: واژه نامه اندازه شناسی- مفاهیم پایه عمومی و
اصطلاحات مربوط

ICS:03.120.20

صفحه : ۲۶
